

Editorial

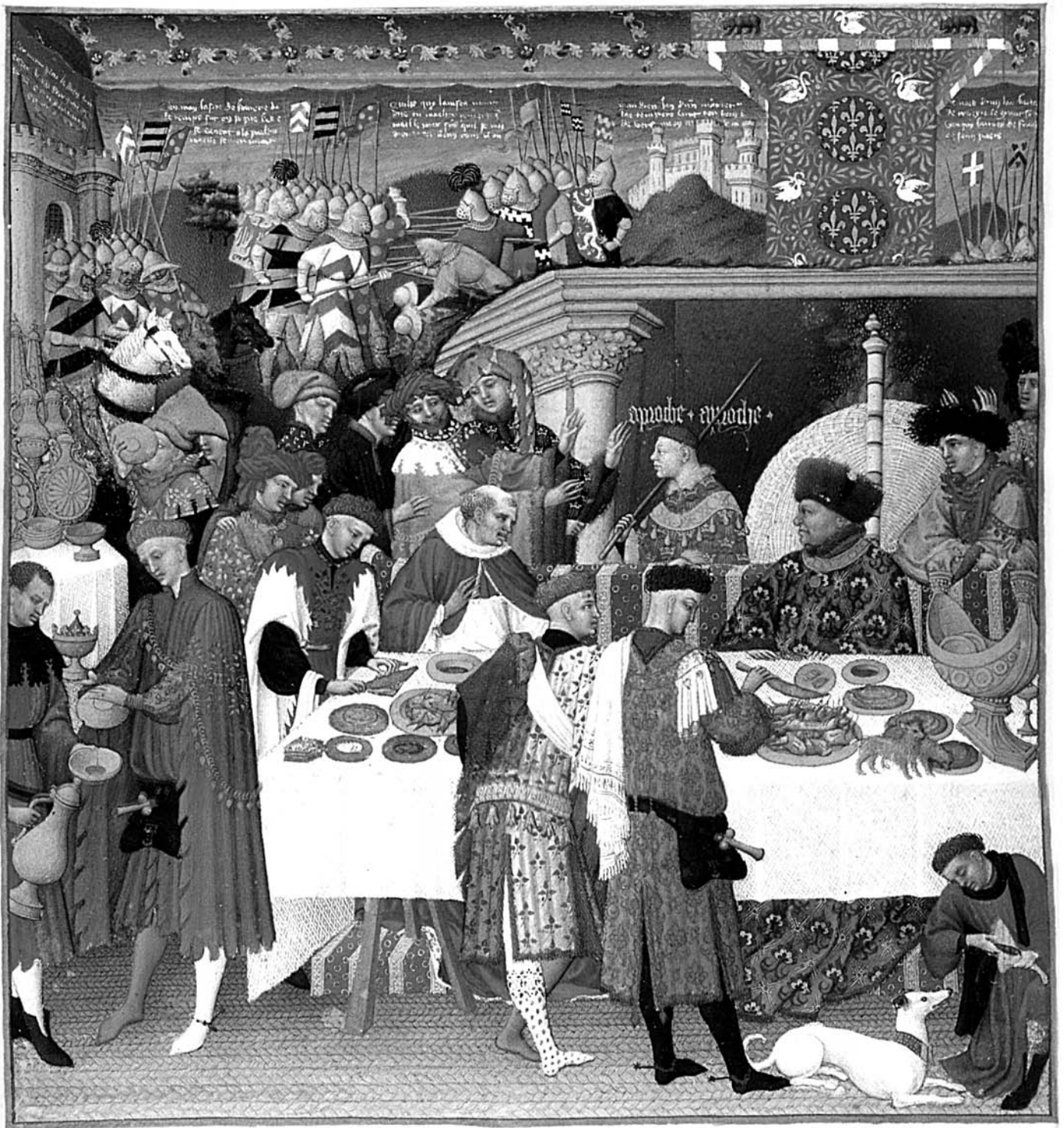
Després de sis anys de col·laboració, el *Centre d'Estudis Trobadorescos* de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries i l'*Institut de Llengua i Cultura Catalanes* de la Universitat de Girona han decidit consolidar la seva feina comuna en la realització de la revista *Mot so razo* a través d'una coedició. Volem reforçar, d'aquesta manera, una línia editorial que ens sembla satisfactòria i necessària, amb el propòsit de fer arribar la revista al públic més ampli possible.

Aquest cinquè número presenta articles amb temes molt diversos, que tenen, però, un punt en comú: tots ens ajudaran a reflexionar sobre alguns dels pressupòsits sobre la cultura i la literatura medieval, i satisfaran aquells que tinguin una ment curiosa. Ruth Harvey es replanteja un dels conceptes més importants, i sovint pres per descomptat, de la història i la literatura medievals: què és una cort? Concretament ens porta, de la mà d'un cronista medieval, a presenciar una de les festes cortesanes més extravagants i esplèndides del segle XII. A partir d'aquesta escena mira d'esbrinar quin sentit té el dispendi extravagant de les festes medievals i, sobretot, què en treien els amfitrions. Marc Sureda es pregunta i ens ajuda a preguntar-nos què és una catedral. Tots en tenim una imatge preconcebuda i, gràcies a aquest article, descobrirem d'on l'hem tret. En el recorregut pel concepte de catedral al llarg de la història, Sureda fa incisos que il·lustren el cas de Castelló d'Empúries. Jaume Torró indaga en l'opinió, ben estesa, que Joanot Martorell va bastir la seva monumental novel·la sobre ficcions de tota mena, donant un caràcter profundament llibresc a la seva obra. ¿No deu ser que més aviat hi trobem elements del *roman à clef* i que, quan encertem els referents històrics de l'obra del valencià, la redescobrim com un llibre encara més interessant? En aquest article, l'anàlisi d'un dels seus passatges més celebrats apunta en la segona direcció.

El dossier d'enguany també porta un signe d'interrogació: *Als marges de la societat?* En efecte, potser *a priori* hauríem pensat, ajudats per les representacions actuals de la vida medieval, que els personatges que omplen el nostre dossier (musulmans, heretges i pros-

titutes) estaven obligats a viure al marge de la societat cristiana i benpensant. La lectura del dossier ens farà matisar aquest prejudici. Antònia Carré recull diversos testimonis relacionats amb la prostitució medieval que li serveixen per emmarcar uns passatges de Jaume Roig, autor que estudia de fa anys. Les prostitutes vivien subjectes a la reprovació social i a la condemna eclesiàstica, però eren considerades com un mal necessari. Tot i aquesta marginalitat, però, descobrim que a l'Edat Mitjana no era estrany que acabessin rehabilitant-se i integrant-se, a través del matrimoni, en la societat que les havia menyspreades. Pel que fa als musulmans, l'article de Carles Vela ens descobreix que era un grup oprimat, però, en alguns aspectes i en alguns moments, privilegiat. Vela analitza les diverses formes de segregació que patien els musulmans, no sempre limitades al ghetto que associem amb les minories ètniques. Potser la sorpresa més gran ens la donen els heretges que protagonitzen l'article de David Guixeras. Per situar el context, públic i objectius de la *Summa de beatitud* del frare castellaní Joan Pasqual, Guixeras descriu uns heretges de l'època, situats al bell mig de la societat: a la cort reial. Es tracta dels cortesans lletrats, que trobem en diverses obres de l'època amb una caracterització semblant. Són aquells que feien preguntes insidioses a Antoni Canals, uns personatges dels quals és representatiu Bernat Metge. Devien continuar inquietant Joan Pasqual al segle XV, fins al punt de fer-li incloure llargs passatges a la seva obra per desautoritzar-los i per fornir els bons cristians amb arguments dialèctics per combatre'ls.

Els temes són, doncs, molt variats, però hem intentat combinar-hi, com sempre, el rigor científic amb un format accessible al públic no especialista. Confiam que els medievalistes també hi podran aprendre alguna cosa, perquè estem convençuts que la claredat expositiva no està renyida amb la recerca de qualitat. Hem comptat, també com sempre, amb l'avantatge de centrar-nos en una cultura tan rica i fascinant com la medieval, i d'interessar-nos especialment pel món dels trobadors i pel patrimoni cultural i històric del comtat d'Empúries.

El duc i la seva cort a les Très riches heures de Jean de Berry (Chantilly, Musée Condé).